

Oponentský posudek na rigorózní práci

Pěstounská péče

Autor: Mgr. Veronika Suchoňová

1. Pěstounská péče jako jedna z forem náhradní péče o dítě má zásadní význam. Pro zdárný vývoj lidského jedince není zapotřebí jen hmotného zabezpečení, ale především formace výchovná a vzorová, která je v ideálním případě poskytována rodiči v biologickém, právním a sociálním smyslu zároveň. V závažných avšak v současnosti nikterak ojedinělých případech je zapotřebí, aby tuto péči poskytovala osoba odlišná od rodiče. Právní rámec pěstounské péče si vzhledem k tomu, že se dotýká člověka nezletilého, fyzicky i psychicky lehce zranitelného, vyžaduje komplexní právní úpravu a to včetně mezinárodních úmluv. Autorkou zvolené téma je mezioborové a navíc není jen čistě juristickou disciplínou. Jeho komplexní zpracování je potřeba hodnotit kladně.

2. Zpracování zvoleného tématu kladlo na autorku vysoké nároky po stránce vstupních informací. Vzhledem k tomu, že se nejedná o čistě soukromoprávní problematiku, byla autorka nucena využít celé řady zákonných i podzákonných právních předpisů včetně mezinárodních úmluv upravujících právní postavení dítěte. Z veřejnoprávních předpisů je potřeba především uvést zákon o sociálně právní ochraně dětí a zákon o státní sociální podpoře. Obsah práce překračuje tuzemský rozměr. Autorka se proto musela seznámit s odlišnými avšak v mnohém směru inspirativními prvky právní úpravy britské, slovenské a francouzské. Více než dostatečná je práce judikaturou. V zásadě bylo využito standardních interpretačních metod – deskripce, analýzy, syntézy, které jsou navíc doplněny komparací s vybranými úpravami. Vhodné je doplnění metodou historickou. Závěry uvedené v práci mají dostatečnou oporu v řádně citované literatuře a judikatuře (recentní rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Poznámkový aparát čítá 101 poznámek pod čarou a průběžně doprovází na 101 stran vlastního textu.

3. Předložená práce je vedle úvodu a závěru přehledně a systematicky rozčleněna do deseti hlavních kapitol. Kladně je potřeba hodnotit systematické pojetí práce, kdy autorka se nejprve zaměřuje na výklad základních pojmů souvisejících s tématem (kapitola 1.), na kterou vhodně navazuje s historickým výkladem dovedeným až do současnosti (kapitola 2.). Detailní pozitivistický rámec spíše popisného charakteru je obsažen v kapitole třetí. Zde je čtenáři nabídnut hierarchicky uspořádaný systém právních předpisů vztahujících se k pěstounské péči a to jak na úrovni mezinárodní tak i vnitrostátní. Autorka se dále zabývá druhy pěstounské péče, kdy příbuzenskou rodinnou péči do větší

hloubky rozebírá v kapitole sedmé. Stranou neponechává ani rizikové faktory a hmotné zabezpečení pěstounské péče – celkem 20 stran textu práce. Zásadní význam má kapitola desátá, kde se autorka zabývá pěstounskou péčí ve Velké Británii, Francii a na Slovensku (10. 1, 10. 2., 10. 3.). Své závěry učiněné na základě analýzy a komparace s právní úpravou vybraných zemí kriticky shrnuje v závěru práce.

4. Předložená rigorózní práce je zdařilým zpracováním zvolené tematiky. Tento závěr plyne z následujících skutečností. Jedná se především o detailnost a komplexnost zpracování zvolené tematiky, kdy autorka se dotýká i velmi subtilních aspektů. Druhou rovinou je prvek komparativní, kde se autorka kultivovaně a srozumitelně vyjadřuje o odlišnostech právních úprav Velké Británie, Francie a Slovenska. Třetí rovinou, která přidává práci na hodnotě je rovina širšího pohledu na pěstounství, a sice pohledu dětské psychologie a pedagogiky. Autorka poodkrývá i temné stránky praktické realizace pěstounské péče jako neprofesionalitu pěstounů, kteří nejsou vždy vedeni čistým altruismem, nýbrž nejednou jsou motivováni i ekonomicky. V tomto ohledu nabývají na významu též ekonomické ukazatele příspěvků a podpor v jednotlivých vybraných státech a dále rozdílné „fungování“ a ustanovení pěstouna. Práce je zúročením zájmu a vlastního či zprostředkovaného poznání dané problematiky. I když je práce na řadě míst zaměřena praktickým směrem, v celkovém pohledu je možné uzavřít, že si zachovává vyžadovaný teoretický charakter.

Na několika místech práce autorka uvádí svůj názor či hodnocení (str. 69, 70).

5. Autorka v předložené rigorózní práci prokázala schopnost pracovat samostatně a tvůrčím způsobem. Generátor shod vykázal shodu nižší než 5 procent v počtu 461 dokumentů. Cíl práce vymezený na straně 9 byl nepochybně splněn. Mgr. Suchoňová prokázala hlubší znalost zvolené problematiky.

6. Předložená práce má velmi zdařilou formální úpravu. Bonusem je využití přehledných tabulek (str. 88 – 92) a využití tučného písma s bodovou strukturou členění odstavců (kapitola osmá). K předložené práci lze mít jen drobné připomínky jak formálního i obsahového rázu:

- překlepy a hovorový styl vyjadřování: Str. 13 „No a v neposlední řadě, str. 18 „Neboli okresní soud“, str. 23 nepřímá citace v textu: „Pan Zdeněk Helus“, str. 34 název kapitoly: „Právní předpisy pěstounské péče.“, str. 55 specifikami, Str. 58: „Možná, že se Vám zdá, str. 72: „No a, str. 85 část vlivů, která, str. 109 pár let.

Obsahové: str. 15 „Nejdůležitější částí rozsudku – zásadní význam má výroková část.“, kapitoly 3. 2. 2. a 3. 2. 5 patří systematicky k sobě. Na str. 39 mělo být uvedeno, které normy vytvářejí ústavní pořádek (Čl. 112 Listiny).

- V částech věnovaných zahraničním úpravám autorka měla odkazovat na zahraniční zdroje.

7. Předložená práce splňuje veškeré formální i obsahové požadavky kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k ústní obhajobě, při které se Mgr. Suchoňová zaměří na následující otázku: Jaké zásadní změny by měly být provedeny v oblasti pěstounské péče de lege ferenda, resp. jaká z autorkou analyzovaných zahraničních úprav by měla být inspirací a z jakého důvodu?

V Praze 25. 5. 2017

JUDr. et MUDr. Alexandr Thöndel Ph. D.
Oponent rigorózní práce